KULDĪGAS CENTRA VIDUSSKOLA · RĪCĪBA SKOLOTĀJIEM

Vardarbības gadījumu risināšana skolā

DZĪVĪBAS VAI VESELĪBAS APDRAUDĒJUMA GADĪJUMĀ RĪKOJIES UZREIZ — JEBKURĀ RISKA LĪMENĪ

Pārtrauc bīstamo situāciju, neapdraudot sevi un citus. Ja nepieciešams, **vispirms zvani 112** — negaidi direktores lēmumu. Vienlaikus informē direktori (vai tās vietnieku) un nodrošini cietušajam palīdzību. Tālāk rīkojies pēc 3. kolonnas. [3, 11. p.; 4, 55. p. 8. un 8¹ p.; 5, 6., 9. un 73. p.]

1. ZEMS RISKS

Vienreizējs gadījums bez apdraudējuma dzīvībai, veselībai vai drošībai (piem., aizskaroša piezīme, grūstīšanās). Risina pedagogs un klases audzinātājs.

INFORMĒŠANAS SECĪBA

Pedagogs → Klases audzinātājs → Vecāki → Sociālais pedagogs / psihologs → Vadība (5. solī)

Direktore iesaistās tikai 5. solī, ja atbalsts nav devis rezultātu.

1 Reaģē uz notikušo

Kas: Pedagogs, kurš novēro

Pārtrauc nepieņemamo rīcību, īsi pārrunā notikušo ar iesaistītajiem, fiksē faktus. Tajā pašā dienā informē klases audzinātāju. [2; 4, 30. p. 3⁶ d.; 51. p.]

↓ *Atkārtojas*

2 Informē vecākus un dokumentē

Kas: Klases audzinātājs

Pārrunā notikušo ar skolēnu, informē likumiskos pārstāvjus, ieraksts E-klasē. Ja nepieciešams — skolēna rakstisks paskaidrojums. Par atkārtotu gadījumu informē sociālo pedagogu. [2]

↓ *Atkārtojas vai vajadzīgs papildu atbalsts*

3 Iesaista sociālo pedagogu un psihologu

Kas: Sociālais pedagogs

Noskaidro rīcības iemeslus un strādā ar skolēnu. Psihologu iesaista pēc sociālā pedagoga vai klases audzinātāja ieteikuma. Atbalsts arī cietušajam. [2]

↓ *Nav uzlabojumu*

4 Saruna ar skolēnu un vecākiem

Kas: Klases audzinātājs + sociālais pedagogs (psihologs pēc vajadzības)

Uzaicina vecākus, protokolē sarunu, vienojas par atbalstu un sadarbību. Sarunas kopsavilkumu rakstveidā nosūta vecākiem. [2; 4, 58. p. (1) 2. p.]

↓ *Nav uzlabojumu*

5 Iesaista skolas vadību

Kas: Sociālais pedagogs → direktora vietnieks vai direktore

Atbalsta komanda kopā ar vadību izvērtē gadījumu un turpmāko atbalstu. Gadījumu turpina risināt kā vidējā riska gadījumu (no 3. soļa). [2]

2. VIDĒJS RISKS

Atkārtota vai būtiska agresija, ņirgāšanās (arī tiešsaistē), mantas bojāšana — bez tūlītēja apdraudējuma. Gadījumu koordinē sociālais pedagogs.

INFORMĒŠANAS SECĪBA

Pedagogs → Klases audzinātājs + sociālais pedagogs → Psihologs → Vecāki → Direktore (3. solī)

Direktore iesaistās 3. solī: apstiprina atbalsta plānu un rakstveidā informē vecākus.

1 Reaģē un ziņo

Kas: Pedagogs, kurš novēro

Pārtrauc nepieņemamo rīcību, fiksē faktus. Tajā pašā dienā informē klases audzinātāju un sociālo pedagogu. [2; 4, 30. p. 3⁶ d.; 51. p.]

↓ *Tajā pašā dienā*

2 Noskaidro situāciju, atbalsta cietušo

Kas: Sociālais pedagogs + klases audzinātājs; psihologs

Uzklausa iesaistītos atsevišķi un noskaidro iemeslus. Psihologs sniedz atbalstu cietušajam un strādā ar rīkojušos. Klases audzinātājs informē vecākus, ieraksts E-klasē. [2; 5, 6. p.]

↓ *Pēc sarunām*

3 Atbalsta komanda plāno

Kas: Sociālais pedagogs, psihologs, klases audzinātājs; apstiprina direktore

Saruna ar skolēnu un vecākiem (protokols). Sagatavo skolēna atbalsta plānu, pēc vajadzības — atbalstu klasei. Direktore plānu apstiprina un rakstveidā informē vecākus par sadarbību. [2; 3]

↓ *Izvērtē plāna rezultātu noteiktajā termiņā*

4 Pastiprina atbalstu

Kas: Atbalsta komanda

Koriģē atbalsta plānu; ja nepieciešams — pedagoga palīgs. Sociālais pedagogs informē direktori par rezultātiem. [2]

↓ *Nav uzlabojumu VAI vecāki nesadarbojas*

5 Starpinstitūciju sadarbība

Kas: Direktore

Informē pašvaldību (sociālo dienestu) un saskaņo individuālā gadījuma risinājumu. Atbalsta komanda turpina darbu ar skolēnu un klasi. [3, 12.–13. p.; 5, 73. p.]

3. AUGSTS RISKS

Tūlītējs vai nopietns apdraudējums dzīvībai, veselībai vai drošībai. Nepieciešama nekavējoša rīcība; direktori informē uzreiz.

INFORMĒŠANAS SECĪBA

Pedagogs → 112 (ja vajag) → Direktore (vienlaikus) → Vecāki → Psihologs + sociālais pedagogs → Dibinātājs

Direktore iesaistās nekavējoties (MK Nr. 474 11. p.), bet ne 112 vietā.

1 Novērš apdraudējumu

Kas: Pedagogs, kurš ir klāt

Pārtrauc situāciju, piesaista tuvākos darbiniekus, sniedz pirmo palīdzību. Ja nepieciešams — nekavējoties zvana 112 (NMP, policija), negaidot direktores lēmumu. Vienlaikus informē direktori. [3, 11. p.; 4, 55. p. 8. p.; 5, 73. p.]

↓ *Uzreiz*

2 Nodrošina drošību un informē

Kas: Direktore vai pilnvarotā persona

Izvērtē pārvietošanās ierobežojumu; organizē mācības atsevišķā telpā pedagoga klātbūtnē līdz dienas beigām. Informē vecākus. Pārliecinās, ka ziņots policijai / bāriņtiesai. [3, 11. p.; 5, 73. p.]

↓ *Tajā pašā vai nākamajā dienā*

3 Sniedz krīzes atbalstu

Kas: Psihologs + sociālais pedagogs; klases audzinātājs

Tajā pašā vai nākamajā dienā: atbalsts cietušajam, lieciniekiem un klasei; saruna ar rīkojušos skolēnu. Klases audzinātājs uztur saziņu ar vecākiem un klasi. [2; 4, 55. p. 8¹ p.; 5, 6. p.]

↓ *Paralēli atbalstam*

4 Noskaidro cēloņus un plāno

Kas: Atbalsta komanda; nodrošina direktore

Nosaka cēloņus un izmērāmus uzdevumus, izstrādā atbalsta plānu un uzrauga izpildi. Direktore rakstveidā informē vecākus un informē dibinātāju. [3, 11.3.–11.5. p.]

↓ *Nav uzlabojumu VAI kopā atrašanās nav pieļaujama*

5 Lemj par turpmākajām mācībām

Kas: Direktore

Individuāls mācību plāns (cita telpa / laiks pedagoga klātbūtnē vai attālināti) līdz mēnesim; informē vecākus, pēc tam dibinātāju. Ja nav uzlabojumu vai vecāki nesadarbojas — informē pašvaldību. Plānu pārskata un pēc vajadzības aktualizē. [3, 12., 13. un 13.¹ p.]

LOMU SADALĪJUMS — KURŠ KO DARA

Pedagogs	Pirmā reakcija: pārtrauc rīcību, fiksē faktus, tajā pašā dienā informē klases audzinātāju (vidējā riskā arī sociālo pedagogu).
Klases audzinātājs	Saziņa ar vecākiem un klasi, ieraksts E-klasē; piedalās sarunās visos līmeņos.
Sociālais pedagogs	Gadījuma koordinators no vidējā riska; noskaidro cēloņus, vada atbalsta komandu, informē vadību par rezultātiem.
Psihologs	Atbalsts cietušajam un rīkojušos skolēnam; krīzes atbalsts lieciniekiem un klasei augstā riska gadījumā.
Direktore	Apstiprina atbalsta plānu, rakstveidā informē vecākus, informē dibinātāju un pašvaldību, pieņem MK Nr. 474 11.–13.¹ p. lēmumus.

Ja skolā ir direktora vietnieks audzināšanas jomā, zemā un vidējā riska gadījumos vadību pirmais informē viņu.

ZIŅOŠANAS PIENĀKUMS ATTIECAS UZ VISIEM RISKA LĪMEŅIEM

Par pret bērnu vērstu likumpārkāpumu vai aizdomām par dzīvības / veselības apdraudējumu nekavējoties ziņo policijai, Bērnu aizsardzības centram, bāriņtiesai vai sociālajam dienestam. [5, 73. p. (1)] Ziņošanas pienākums ir personisks — informēšana skolā to neaizstāj un to nedrīkst atlikt līdz nākamajam solim.

Direktore izvērtē saņemto informāciju par vardarbību, informē dibinātāju un risina situāciju skolā. [4, 30. p. 3⁶ d.]

Visos posmos: atbalsts cietušajam; bērna viedokļa uzklausīšana; informācijas konfidencialitāte. [4, 55. p. 8¹ p.; 5, 6. p. 2¹ d., 9. p., 71. p.]

Atsauču atšifrējums un piemērošana

[1] KCV 01.09.2026. iekšējās kārtības noteikumi Nr. 1: 31.–32., 38. p. [2] "Vardarbība.docx" — metodiskais pamatavots. [3] MK 22.08.2023. noteikumi Nr. 474. [4] Izglītības likums. [5] Bērnu tiesību aizsardzības likums. Detalizētas atsauces — 2. lappusē.

Riska līmeņi, soļu numerācija un informēšanas secība ir metodisks dalījums, nevis likumā noteikta klasifikācija. MK Nr. 474 11.–13.¹ punkts attiecas uz nepilngadīgajiem. Shēma aptver skolēna izraisītus gadījumus; pieaugušā iespējama vardarbība prasa atsevišķu rīcību. KCV 32. punktā minētā atsevišķā vardarbības novēršanas kārtība ar shēmu nav salīdzināta.

Shēmas normatīvais pamatojums

Atsauces sasaista rīcību ar tiesisko pamatu. Sarunu skaits, E-klases ieraksti, riska līmeņi un iekšējā informēšanas secība (klases audzinātājs → sociālais pedagogs → psihologs → vadība) ir skolas darba organizācijas elementi, nevis šo likumu burtiski noteikta soļu secība.

Joma	Normatīvais pamats	Ko tas nosaka
Pedagoga un skolēna pienākumi	[4] 51. panta pirmās daļas 2³, 5. un 6. punkts; 54. panta 5. un 6. punkts	Pedagoga iesaiste prevencijā un atbalstā; skolēna pienākums nepieļaut vardarbību un apdraudējumu.
Bērna intereses un cieņa	[5] 6. panta pirmā, otrā un 2¹ daļa; 9. panta otrā daļa	Prioritāras bērna intereses, viedokļa uzklausīšana un aizsardzība pret pazemošanu un vardarbību.
Ziņošanas pienākums	[5] 73. panta pirmā daļa	Ikviena persona nekavējoties ziņo kompetentajām institūcijām; skolas iekšējā informēšana šo pienākumu neaizstāj.
Konfidencialitāte	[5] 71. panta pirmā un otrā daļa	Aizsargā ziņas par bērnu, dokumentējot gadījumu un sazinoties par to.
Darbinieka ziņojums vadītājam	[3] 11. punkts	Ja skolēns apdraud savu vai citu drošību, veselību vai dzīvību, darbinieks iespējami ātri informē vadītāju; vadītājs lemj par turpmāko rīcību.
Cēloņi un atbalsta plāns	[3] 11.3.–11.5. apakšpunkts	Noskaidro iemeslus, nosaka izmērāmus uzdevumus, nodrošina atbalsta plāna izstrādi un uzraudzību; rakstveidā informē vecākus, informē dibinātāju.
Atšķirīga mācību organizācija	[3] 12., 13. un 13.¹ punkts	Pašvaldības informēšana, ja nav uzlabojumu vai vecāki nesadarbojas; individuāls mācību plāns un vadītāja lēmums līdz mēnesim; iespējama aktualizēšana.

Avoti ar saitēm uz Likumi.lv

[1] KCV 01.09.2026. iekšējās kārtības noteikumi Nr. 1 — saistītais skolas dokuments

[2] “Vardarbība.docx” — metodiskais pamatavots (skolas iekšējs dokuments).

[3] MK 22.08.2023. noteikumi Nr. 474 “Kārtība, kādā nodrošināma izglītojamo profilaktiskā veselības aprūpe, pirmā palīdzība un drošība izglītības iestādēs un to organizētajos pasākumos”

[4] Izglītības likums

[5] Bērnu tiesību aizsardzības likums

Labotā redakcija, 27.11.2026.: informēšanas secība pielāgota riska līmenim; sociālais pedagogs un psihologs nosaukti katrā līmenī; katram solim norādīts atbildīgais; augstā riska gadījumā 112 izsaukšana nav atkarīga no direktores lēmuma.